

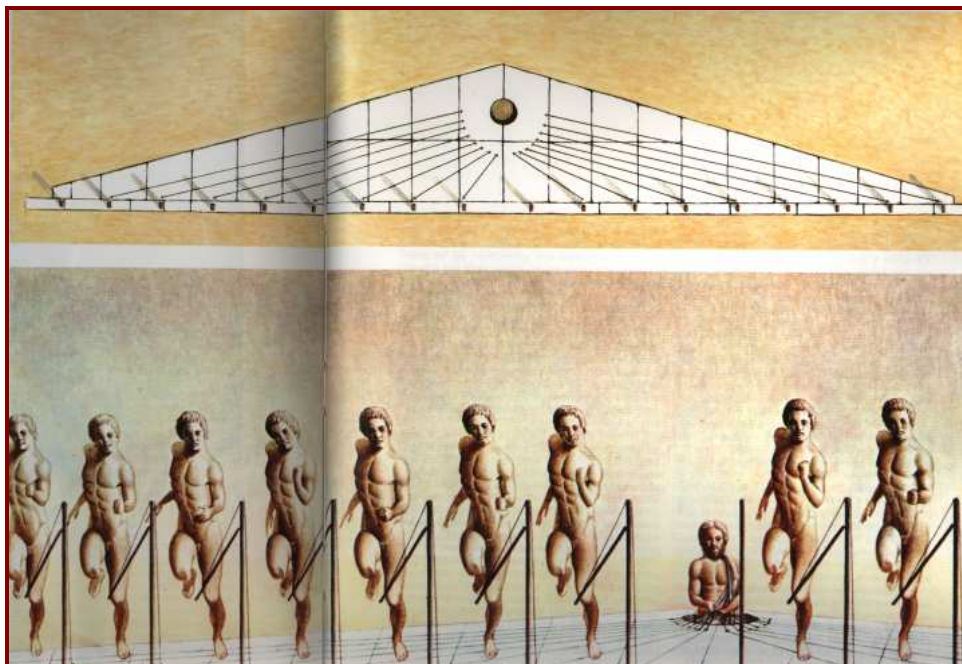
	Οπλίτης δρόμος	2 έως 4 σταδία	
	Λαμπαδηδρομία ή λαμπάς	2 ή 4 στάδια 2.500 μέτρα (Αθήνα)	Σκυταλοδρομία
	Ηραία	5/6 του σταδίου ή 160 μέτρα (Ολυμπία)	Δρόμος 200 μέτρων γυναι- κών

Μηχανισμός αφέσεως (Εκκίνηση των δρομέων)

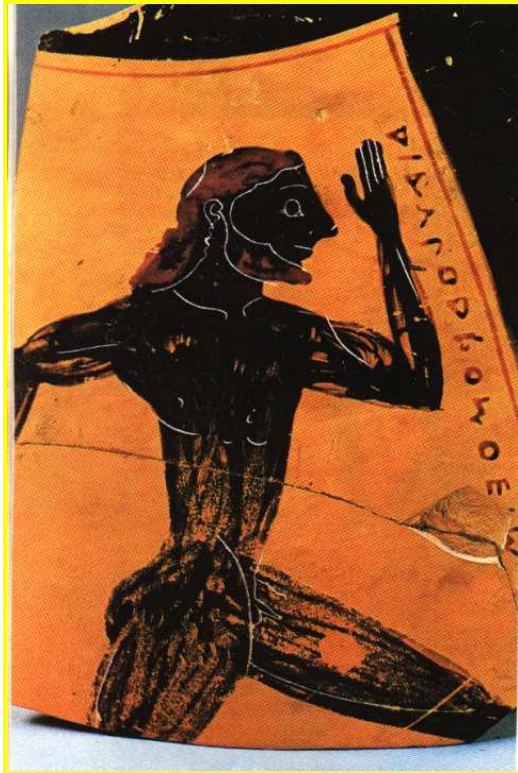

Κάτοψη και αναπαράσταση του μηχανισμού της αφέσεως στο στάδιο του ιερού του Ποσειδώνα στον Ισθμό. Μπροστά από τους δρομείς στην αφετηρία, ήταν τοποθετημένη η **ύσπληγξ** δηλαδή ένας μηχανισμός που δεν επέτρεπε στον αθλητή να ξεκινήσει νωρίτερα από το εκτελεστικό παράγγελμα. Οι αθλητές με το πέσιμο της ύσπληγγας ξεκινούσαν όλοι μαζί. Έτσι οι Έλληνοδίκες δεν αδικούσαν κανέναν αθλητή.

Παράσταση αγώνα σταδίου, (Παρίσι - Μουσείο Λούβρου).

Ο δρομέας που προπορεύεται γυρίζει το κεφάλι του να δει αν οι συναθλητές του πλησιάζουν.

◀

Θραύσμα παναθηναϊκού αμφορέα με παράσταση διαυλοδρόμου.

Δεξιά η επιγραφή «Διαυλοδρομο ειμι», (Αθήνα - Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Ο διάυλος ήταν και αυτός δρόμος ταχύτητας (2 στάδια).

Ίππιος δρόμος, (Northampton Castle Ashby). ▼

Δρόμος παρατεταμένης ταχύτητας. Ονομάστηκε Ίππιος ο αγώνας, γιατί είχε μήκος ίσο με ένα ιππικό στάδιο, δηλ. 4 στάδια = 769 μέτρα. Περιλαμβάνονταν στο γυμνικό αγωνιστικό πρόγραμμα μόνο των Ισθμίων, των Νεμέων και των Παναθηναίων. Στις αγγειογραφίες οι Ίππιοδρόμοι φαίνονται να τρέχουν με ανοιχτό διασκελισμό, μικρότερο του διασκελισμού του σταδίου, το σώμα τους είναι λίγο σκυμμένο μπροστά, τα χέρια τους λυγισμένα στους αγκώνες, στο ύψος της μέσης.

◀ *Παράσταση δολιχοδρόμων, (Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).*

Ο δόλιχος ήταν δρόμος αντοχής (7 έως 24 στάδια). Κατά το Φιλόστρατο ο ιδανικός δολιχοδρόμος ήταν εκείνος που είχε δυνατούς ώμους και τράχηλο, όπως ακριβώς οι πενταθλητές, που τα σκέλη τους ήταν ελαφριά ως προς το πέταγμα και λεπτά σαν τα μέλη των σταδιοδρόμων. Οι αγωνιστικές αγγειογραφίες δείχνουν το δολιχοδρόμο με όρθιο τον κορμό, τα χέρια λυγισμένα στους αγκώνες στο ύψος της μέσης και κοντά στο σώμα με κλειστές παλάμες, απαιτείται δε μικρότερος διασκελισμός.

γισμένα στους αγκώνες στο ύψος της μέσης και κοντά στο σώμα με κλειστές παλάμες, απαιτείται δε μικρότερος διασκελισμός.

Παράσταση οπλιτοδρόμου στην άφεση, (Παρίσι - Μουσείο Λούβρου).

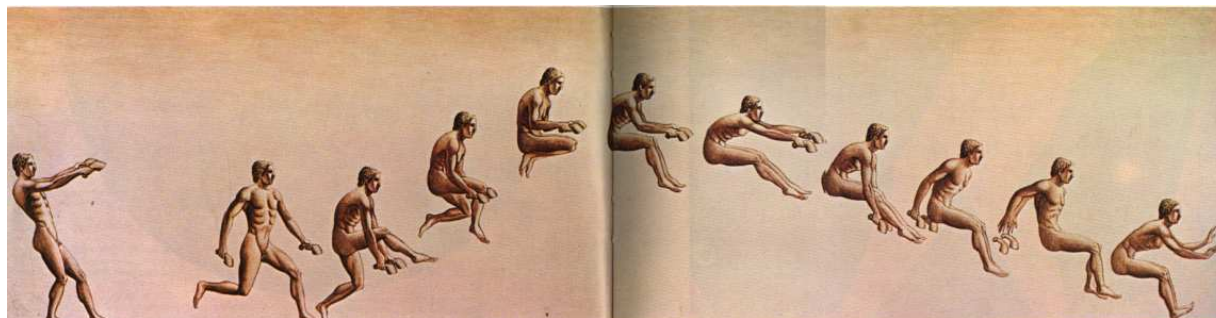
Η οπλιτοδρομία είναι το αγώνισμα του οπλίτη δρομέα. Οπλιτοδρόμος είναι ο αθλητής που τρέχει οπλισμένος, λέγεται επίσης και αγώνισμα όπλου ή δρόμος οπλίτη, ή ίππιος γιατί το μήκος του δρόμου ήταν ίσο με ένα ιππικό στάδιο, 800 μέτρα περίπου. Ο αθλητής μέχρι το 460 π.Χ. έτρεχε οπλισμένος, με όλη του την πολεμική εξάρτηση, δηλ. με την περικεφαλαία, την ασπίδα και τις κνημίδες. Στους κατοπινούς χρόνους ο οπλισμός μειώνεται. Στους Ρωμαϊκούς χρόνους συναντάμε τους οπλιτοδρόμους να αγωνίζονται χωρίς κνημίδες. Στα χρόνια του Φιλόστρατου και του Πausανία (2^{ος} αιώνας μ.Χ.) τρέχουν μόνο με την ασπίδα, γι αυτό και επικρατεί η ονομασία «αγώνισμα ασπίδος».

Το άλμα

Αθλητές κατά τη διάρκεια του άλματος σε μήκος, (Βοστώνη - Museum of Fine Arts).

Το άλμα γινόταν στο σκάμμα. Οι αθλητές τρέχουν κρατώντας στα χέρια αλτήρες, τους οποίους πετούσαν στην τελική φάση του άλματος. Η ύλη από την οποία κατασκευαζόταν ήταν μολυβένια, χάλκινη ή πέτρινη. Το σχήμα τους ποικίλει: «αμφιβαρείς, ελλειψοειδείς, κυλινδρικοί κ.α.». Το βάρος τους από ένα μέχρι 4,5 κιλά περίπου. Στους αγώνες χρησιμοποιούνταν αλτήρες με το ίδιο βάρος σ' όλους τους αγωνιζόμενους. Αποτελούσε μέρος του πεντάθλου.

Αναπαράσταση των διαδοχικών φάσεων του άλματος. (Αναπαράσταση Κ. Ηλιάκη).

Δισκοβολία

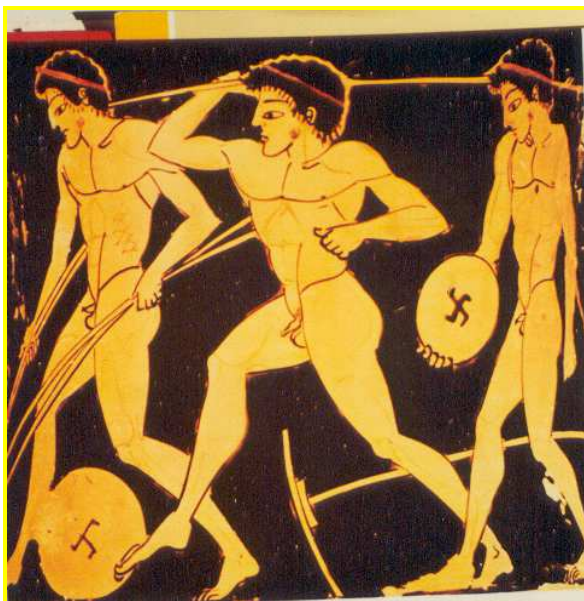
Νεάπολη - Museo Archeologico Nazionale

Ρώμη - Museo Nazionale Romano

Διάφορες φάσεις στο αγώνισμα της δισκοβολίας. Ο δίσκος και το αγώνισμα της δισκοβολίας περιγράφονται από τους συγγραφείς, που μας κάνουν γνωστές προϊστορικές αγωνιστικές εκδηλώσεις. Είναι άξιο προσοχής ότι την αναφέρουν σαν ξεχωριστό αγώνισμα και όχι σαν ένα από τα πέντε αγωνίσματα του πένταθλου των ιστορικών χρόνων. Η δισκοβολία επίσημα περιγράφεται στην Οδύσσεια και ο δίσκος είναι πέτρινος σε ύλη, ενώ στην Ιλιάδα μετάλλινος από σίδηρο, μολύβι ή χαλκό και ονομάζεται Σόλος.

Ακοντισμός

Μόναχο - Staatliche Museen

Βερολίνο - Staatliche Museen

(Αριστερά), (Δεξιά): Το ακόντιο ήταν το αρχικό θηρευτικό και πολεμικό όργανο· καλλιεργούσε τις «βλητικές προϋποθέσεις» το επιβεβαιώνει δε και ο Λουκιανός. Αργότερα το ακόντιο το υιοθέτησαν σαν μέσο για το αγώνισμα του ακοντισμού. Είχαμε δύο είδη ακοντισμού.

α) Τον εκηβόλο (=εκάς + βάλλω = ρίχνω σε μάκρος το ακόντιο)

β) τον στοχαστικό (ρίχνω το ακόντιο σε στόχο).

Αναφέρεται έφιππος εκηβόλος και στοχαστικός ακοντισμός· επιβεβαιώνεται δε εκτός από τους συγγραφείς και από τις αγειογραφίες των Παναθηναϊκών Αγώνων. Στους αγώνες χρησιμοποιούσαν τον εκηβόλο ακοντισμό, ενώ στα Ηραία του Άργους, «χάλκειος αγώνας ή ο της ασπίδος», χρησιμοποιούσαν το στοχαστικό. Ο ρίπτης που έφιππος κτυπούσε στο κέντρο την ασπίδα ήταν νικητής και έπαιρνε βραβείο αυτή την ασπίδα.

Παράσταση έφιππου στοχαστικού ακοντισμού, (Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).

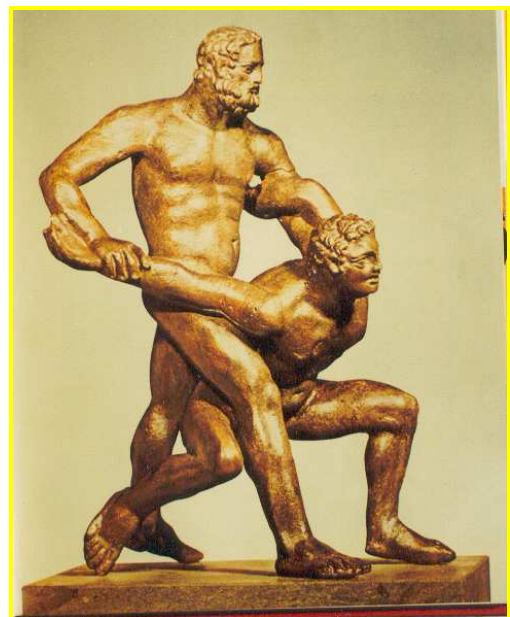
Πάλη

Έναρξη αγώνα πάλης, (Λένινγκραντ - Hermitage).

Οι παλαιστές εφαρμόζουν μία από τις αρχικές λαβές.

Η πάλη θα πρέπει να είναι παλαιότερο αγώνισμα και από το δρόμο, αν και το πρώτο Ολυμπιακό αγώνισμα είναι ο δρόμος - το στάδιο. Αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι το πρώτο γυ-

Χάλκινο σύμπλεγμα παλαιστών, (Μόναχο - Antikensammlungen).

Ο αθλητής τραβώντας τα δύο χέρια του αντιπάλου του προς τα πίσω, τον έχει ρίξει σχεδόν κάτω, κάνοντάς τον έτσι να χάσει την ισορροπία του.

μναστικό ίδρυμα ονομαζόταν «παλαίστρα». Όπως για κάθε αγώνισμα έτσι και για την πάλη λέγεται ότι είναι εύρημα θεού ή ημίθεου ή ήρωα. Με τον τρόπο αυτό καλλιεργούσαν την αγωνιστική θρησκευτική συνείδηση των ατόμων.

Πυγμαχία

Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο

Αθήνα- Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

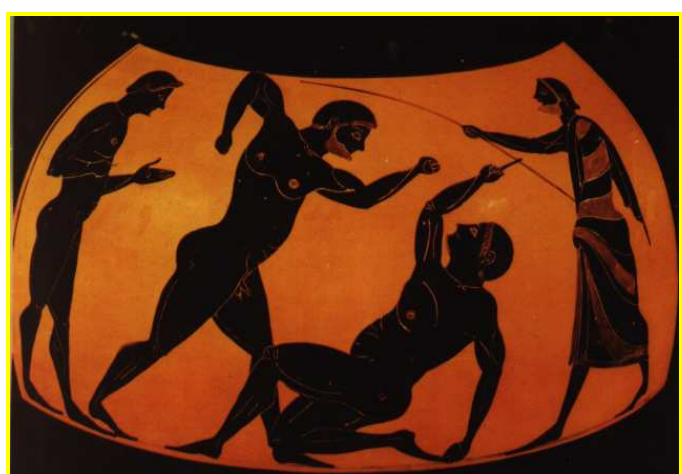
Πυγμαχία είναι η μάχη με την πυγμή δηλαδή τη γροθιά. Οι πυγμάχοι τύλιγαν με ιμάντες τα χέρια τους, δηλαδή λουρίδες από μαλακό δέρμα βοδιού.

Από τον 4^ο αιώνα π.Χ. φορούσαν ένα είδος γαντιού. Οι πυγμάχοι από την αρχαιότητα αγωνίζονταν κατά ζεύγη κατόπιν κληρώσεως όπως και σήμερα. Δεν υπήρχαν κατηγορίες αθλητών, ως προς το βάρος. Ο αγώνας δεν είχε χρονική διάρκεια. Τα κριτήρια της πυγμαχίας με βάση τα «σημεία» είναι μεταγενέστερη εφεύρεση. Στους προϊστορικούς χρόνους νικητής ανακηρυσσόταν εκείνος που έθετε εκτός μάχης τον αντίπαλό του αναίσθητο, «δαμέντα» κατά τον Όμηρο· και στους ιστορικούς χρόνους εκείνος που εξανάγκαζε τον αντίπαλό του να «απαγορεύσει». Όπως βλέπουμε και στην παράσταση ο ηττημένος πύκτης «απαγορεύει», δηλαδή υψώνει το δείκτη του και παραδέχεται την ήττα του.

Παγκράτιον

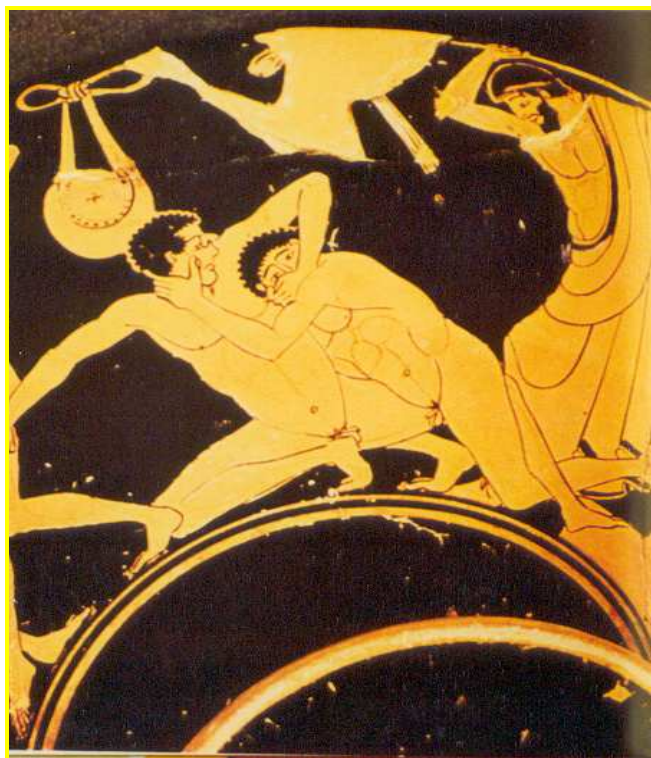

*Σύμπλεγμα παγκρατιαστών,
(Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).*

*Η δραματική σκηνή της εγκαταλείψεως του αγώνα
Ο νικημένος αθλητής απαγορεύει δηλαδή υψώνει το
δείκτη του και παραδέχεται την ήττα του.*

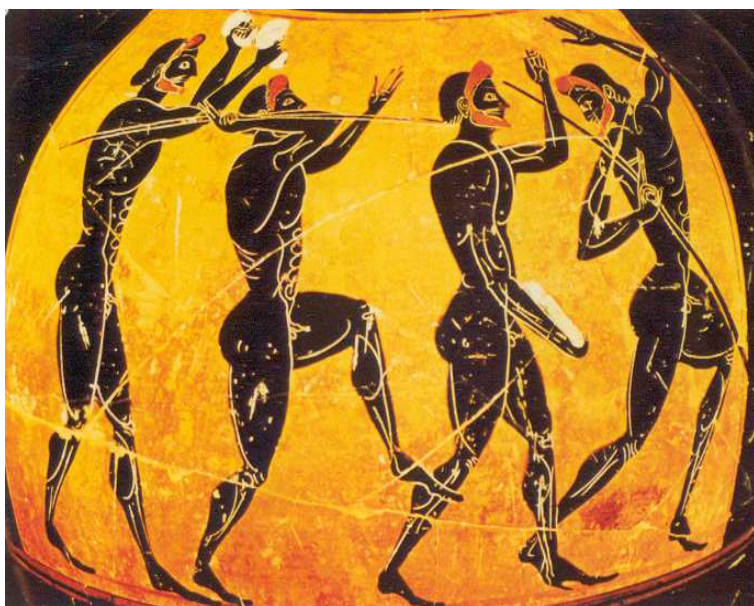
Ο συνδυασμός πάλης και πυγμής αποτελούσε το «παγκράτιον». Το παγκράτιο στους αγώνες και ιδιαίτερα στην Ολυμπία ήταν το πιο δημοφιλές ανδρικό αγώνισμα. Κατά τη διάρκεια του αγώνισματος επιτρέπονταν όλα τα κτυπήματα, δηλαδή όσα επιτρέπονταν στην πυγμαχία, καθώς επίσης κι όσες λαβές επιτρέπονταν στην πάλη εκτός από το δάγκωμα και το βγάλσιμο των ματιών.

Ο διαιτητής παρακολουθεί και είναι έτοιμος να διακόψει τον αγώνα, (Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).

Απαγορευμένη λαβή σε αγώνα παγκρατίου. Ο ένας αθλητής επιχειρεί να εξορύξει με το δάκτυλο το μάτι του αντιπάλου του, κάτι που απαγορεύονταν αυστηρά.

Το πένταθλο

Αθλητές του πεντάθλου,

(Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).

Το πένταθλο, περιελάμβανε τα ελαφρά αγωνίσματα: άλμα, δρόμο και ακόντιο και τα βαριά: δίσκο και πάλη που διεξάγονταν και χωριστά στους πανελλήνιους αγώνες. Ο δίσκος το άλμα και το ακόντιο δεν ήταν αυτοτελή αγωνίσματα. Διεξάγονταν μόνο ως αγωνίσματα του πεντάθλου. Οι αθλητές αγωνίζονταν κατά ζεύγη, κατόπιν κλήρωσης και νικητής ανακηρυσσόταν εκείνος που αποσπούσε τρεις πρώτες νίκες στα πέντε αγωνίσματα και ονομαζόταν «πένταθλος».

Ιππικά αγωνίσματα

Ο Πέλοπας για να γιορτάσει τη νίκη του καθιέρωσε Πανελλήνιους αγώνες με πρώτο αγώνισμα την αρματοδρομία. Το άλογο κατά την αρχαϊκή περίοδο συμβόλιζε τον ανδρισμό και την ανώτερη κοινωνική θέση.

*Παράσταση από μελανόμορφο αγγείο.
(Βρετανικό Μουσείο Λονδίνου)*

Παράσταση από κρατήρα κορινθιακού τύπου.

Σκηνή αρματοδρομίας τεθρίππου

*Παράσταση ιπποδρομίας.
(Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).*

Τα **ιππικά αγωνίσματα** διεξάγονταν στον ιππόδρομο. Περιελάμβαναν τις αρματοδρομίες και τις ιπποδρομίες. Ήταν συνδεδεμένα με την πολεμική ζωή των αρχαίων Ελλήνων. Προηγήθηκε η αρματοδρομία από την ιππασία στον ιππόδρομο, γιατί το άρμα ήταν παμπάλαια πολεμική άσκηση, ενώ ο άζυγος ίππος ήλθε αργότερα. Στα μετέπειτα χρόνια ο ιππόδρομος έγινε χώρος επίδειξης πλούτου, στρατιωτικής και πολιτικής σκοπιμότητας. Ειδικά στο τέθριππο άρμα αγωνίστηκαν, γιατί εντυπωσίαζε σαν αγώνισμα, οι επιφανέστεροι άνδρες της Ελληνικής ιστορίας. Εν τούτοις, **τα γυμνικά αγωνίσματα**, στα οποία είχαν συμμετοχή όλοι, έμειναν πιο βαθιά χαραγμένα στη συνείδηση των ανθρώπων.

Κολύμβηση - Καταδύσεις

Παράσταση Κολύμβησης, (Παρίσι - Μουσείο Λούβρου).

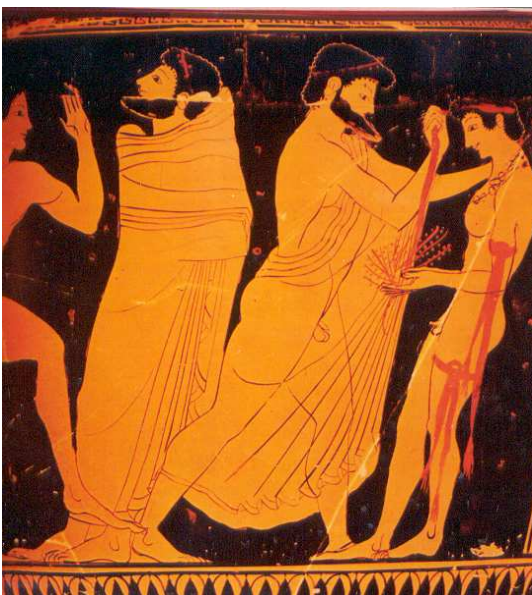

Ο «βουτηχτής» πηδά στο νερό από ψηλή τεχνητή εξέδρα, (Paestum Museo).

Παράσταση καταδύσεως από τοιχογραφία της Ποσειδωνίας.

Η κολύμβηση πέρα από την πρακτική ωφελιμότητα, εκτιμήθηκε στην Αρχαία Ελλάδα και σαν φυσική άσκηση και σαν μέσο ψυχαγωγίας. Στις παλαιότερες υπήρχαν ανοιχτές δεξαμενές για χρήση των αθλητών. Τέτοια δεξαμενή - λουτήρας βρέθηκε σ' έναν από τους χώρους της παλαιστρας στην Ολυμπία. Όπως φαίνεται το κολύμπι ήταν ένα είδος άσκησης για να διατηρούν οι αθλητές την καλή φυσική τους κατάσταση. Όμως ούτε η κολύμβηση ούτε η κατάδυση ασκήθηκαν σαν καθαυτό αθλήματα από τους Έλληνες.

Τιμές στο νικητή

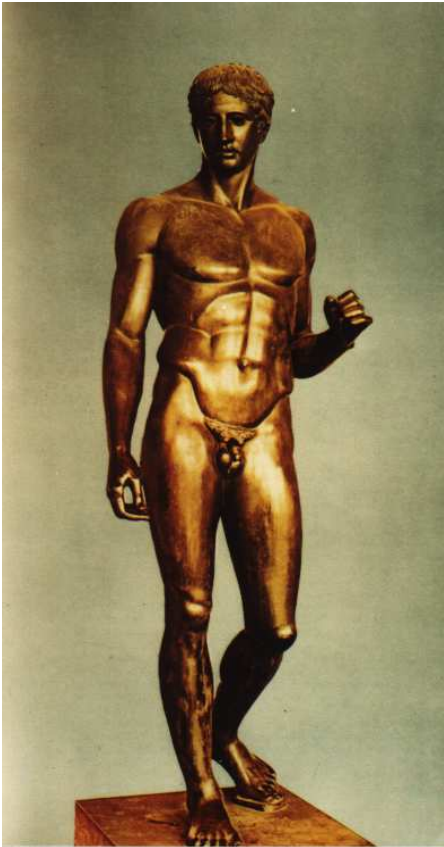
Στην παράσταση βλέπουμε τον αγωνοθέτη που δένει ταινία γύρω απ' το κεφάλι του νεαρού αθλητή που νίκησε και κρατά κλαδιά και φύλλα. (Μόναχο - Antikensammlungen).

Το «άθλον» (= βραβείο) στους Ολυμπιακούς αγώνες ήταν στεφάνι αγριελιάς. Ως βραβείο ακόμα χρησιμοποιούσαν μάλλινες κορδέλες που τις έδεναν σε άλλα μέρη του σώματος.

Ο νικητής του αγωνίσματος στην Ολυμπία, ο Ολυμπιονίκης, ο πρώτος, ο καλύτερος, ο ασυναγώνιστος, ο άφθαστος ήταν το επίκεντρο του Πανελληνίου θαυμασμού. Γινόταν ο νικητής αντικείμενο της προσοχής, της εκτίμησης, του σεβασμού από τους Πανελλήνους. Σε ορισμένες περιπτώσεις δε, είχε και θεραπευτικές ιδιότητες. Το πλήθος τον έραινε κατά τη στέψη και κατά τη

μεγαλοπρεπή είσοδο στην πολιτεία του με άνθη, ρόδα, καρπούς «ροιάς» = ροδιάς. Οι φίλοι - θεατές, τον ζητωκραύγαζαν με το στίχο του Αρχίλοχου «Τήνελλα Καλλίνικε» δηλ. Μπράβο, Ολυμπιονίκη, νικητή.

Αθλητισμός και γλυπτική

Ο Δορυφόρος του Πολύκλειτου παριστάνει τον ολοκληρωμένο και τέλειο τύπο του αθλητή· γι' αυτό ονομάστηκε Κανών.

(Μόναχο - Antikensammlungen und Glyptothek).

Μαρμάρινο άγαλμα του Διαδούμενου, που φορά την ταινία της νίκης στο κεφάλι του, (Αθήνα- Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Στο άγαλμα αυτό καθώς και σε άλλα όπως ο δορυφόρος του Πολύκλειτου και ο δισκοβόλος του Μύρωνα, φαίνεται πόσο μεγάλη επίδραση είχε ο αθλητισμός στη γλυπτική τέχνη.

Αθλητισμός και ποίηση

Τον αθλητισμό και το νικητή ύμνησε και ο ποιητής Πίνδαρος με τις επινίκιες ωδές και την πένα του. Οι επινικοί του χωρίζονταν σε Ολυμπιόνικους, Ισθμιόνικους και Νεμεόνικους. Από όλους τους επινίκιους ύμνους οι Ολυμπιόνικοι χαρακτηρίζονται εντονότερα από μεγαλοπρέπεια, καλλιτεχνική ποιότητα και βαθιά συναισθήματα. Ο Παλαμάς μετέφρασε το Β' και ΙΔ' Ολυμπιόνικο.

Αθλοπαιδιές

Σφαίρα επίσκυρος.

Κερητίζειν κάτι ανάλογο με το σημερινό hockey, (Αθήνα - Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Η σφαίρα επίσκυρος παίζεται από δύο ομάδες, που προσπαθούν να πετάξουν τη σφαίρα πάνω από τα κεφάλια των παικτών της άλλης ομάδας. Στο κερητίζειν, δύο παίκτες κρατώντας μία ράβδο με καμπυλωτή άκρη, προσπαθούν να σύρουν ο καθένας προς το μέρος του τη σφαίρα που βρίσκεται ανάμεσά τους.

Παιχνίδι με σφαίρα· λεγόταν Ουρανία, (Λονδίνο - Βρετανικό Μουσείο).

Στο παιχνίδι αυτό, οι παίκτες πετούσαν τη σφαίρα μεταξύ τους, χωρίς να την αφήνουν να πέφτει. Όποιος έχανε γινόταν «όνος» και έπαιρνε στους ώμους το νικητή που λεγόταν «βασιλιάς».

Ξακουστοί αθλητές της αρχαιότητας

Αγέας: Δρομέας από το Άργος, που στέφθηκε νικητής στο αγώνισμα του δόλιχου το 328 π.Χ. κατά την 113η Ολυμπιάδα. Ο Αγέας, αμέσως μετά τη νίκη του, συνέχισε να τρέχει μέχρι την πατρίδα του το Άργος, για να αναγγείλει ο ίδιος αμέσως την επιτυχία του, διατρέχοντας περί τα 110 χιλιόμετρα.

Κόροιβος: Δρομέας από την Ηλεία, ο πρώτος νικητής στην ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων το 776 π.Χ. Ο τάφος του, σύμφωνα με τον Πausανία, βρισκόταν μεταξύ Ηλείας και Ηραίας Αρκαδίας και είχε την εξής επιγραφή: «*Κόροιβος ενίκησεν, ανθρώπων πρώτος*».

Διαγόρας ο Ρόδιος: Ένδοξος πυγμάχος, αθλητής τεραστίων διαστάσεων (ο Πίνδαρος τον αποκαλεί πελώριο) και ο Σχολιαστής του μεγάλου ποιητή τοποθετεί το ύψος του σε τέσσερις πήχες και πέντε δάχτυλα, δηλαδή 2,20 μέτρα! Ο ευθυμάχης, όπως χαρακτηριζόταν, πυγμάχος, επειδή όταν αγωνιζόταν ήταν ευθυτενής και δεν έσκυβε, δεν έστρεφε ποτέ πλαγίως και δεν απέφευγε τους αντιπάλους του. Νίκησε μόνο στην 79η Ολυμπιάδα (464 π.Χ.), αλλά σημείωσε έξι ακόμη πανελλήνιες νίκες. Το παράδειγμα του Διαγόρα ακολούθησαν και οι τρεις γιοι του, γεγονός σπάνιο στην αθλητική ιστορία της αρχαίας Ελλάδας.

Δαμάγητος: Ο μεγάλος γιος του Διαγόρα, αναδείχθηκε ολυμπιονίκης στο παγκράτιο δύο φορές (στην 82η και στην 83η Ολυμπιάδα, το 452 και 448 π.Χ. αντίστοιχα).

Ακουσίλαος: Ο 2^{ος} γιος του Διαγόρα, αναδείχθηκε ολυμπιονίκης στην πυγμή (83η Ολυμπιάδα)

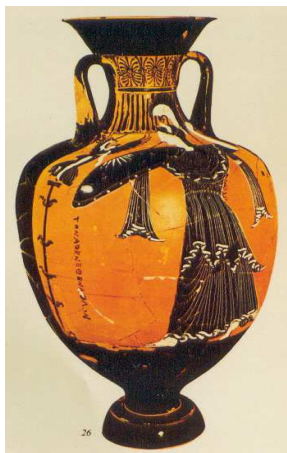
Δωριεύς: Ο μικρότερος γιος του Διαγόρα, αναδείχθηκε τρεις φορές ολυμπιονίκης στο παγκράτιο (87η, 88η και 89η Ολυμπιάδες). Μάλιστα στην 83η Ολυμπιάδα συνέβη ένα ανεπανάληπτο γεγονός στη 1.200 ετών λαμπρή ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Στο Στάδιο της Ολυμπίας θριαμβεύσαν, παρουσία του θρυλικού ολυμπιονίκη πατέρα, εντός μικρού χρονικού διαστήματος τόσο ο Δαμάγητος όσο και ο Ακουσίλαος. Ενώ το κοινό τους επευφημούσε αυτοί έσπευσαν στον πατέρα τους, τον πήραν στα χέρια και θριαμβευτικά τον περιέφεραν στον αγωνιστικό χώρο. Την στιγμή όμως του μεγάλου ενθουσιασμού, ο περήφανος για τους γιους του ολυμπιονίκης εξέπνευσε, μάλλον καταβληθείς από συγκινησιακή φόρτιση. Οι θεατές θεώρησαν το θάνατο του Διαγόρα λαμπρό και ένδοξο.

Αναμνηστικά νομίσματα

Ηγεμόνες, βασιλιάδες και τύραννοι απαθανάτιζαν τη νίκη τους κόβοντας νομίσματα. Στις παραπάνω εικόνες βλέπουμε δύο νομίσματα που έκοψε ο Φίλιππος ο Β' βασιλιάς της Μακεδονίας σε ανάμνηση της νίκης του σε ιπποδρομία και αρματοδρομία.

Οι Παναθηναϊκοί αμφορείς

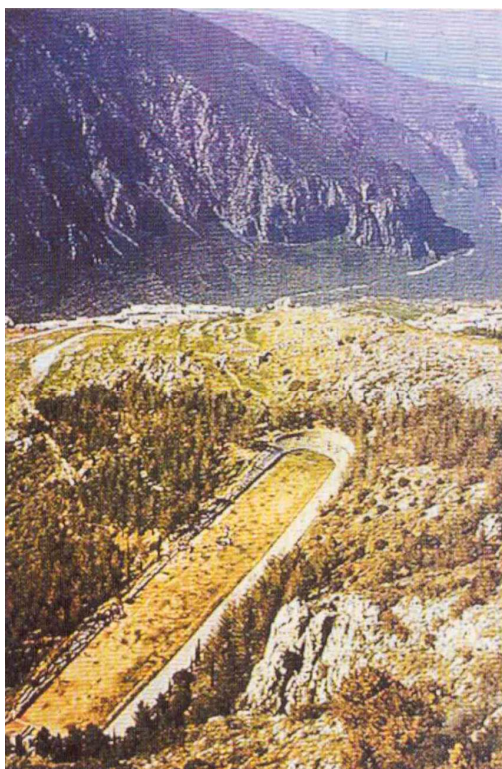
Παναθηναϊκός αμφορέας του 4^{ου} αιώνα π.Χ. (Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο). Τα Παναθήναια ήταν η μεγαλύτερη γιορτή της Αθήνας, στην οποία τελούνταν γυμνικοί αγώνες. Σ' αυτή τη γιορτή οι νέοι της Αθήνας είχαν την ευκαιρία να δείξουν την αγωγή και τα αποτελέσματά της, την αξία τους στα αθλήματα, στο τραγούδι και στη μουσική, την ομορφιά και τη δεξιοσύνη τους.

Έπαθλα των Παναθηναϊκών αγώνων ήταν οι Παναθηναϊκοί αμφορείς γεμάτοι με λάδι. Στη μια όψη παρίσταναν την πρόμαχο Αθηνά και στην άλλη, το αγώνισμα στο οποίο είχε νικήσει ο αθλητής που έπαιρνε τον αμφορέα.

Πανελλήνιοι Αγώνες

Σε περιοχές ή ιερά με μεγάλη ακτινοβολία οι αγώνες που τελούνταν ξεπερνούσαν τα τοπικά όρια και αποκτούσαν πανελλήνια σημασία. Από αυτούς πρώτοι σε λάμψη ήταν οι αγώνες της Ολυμπίας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Ακολουθούσαν των Δελφών τα Πύθια, της Ισθμίας τα Ίσθμια, της Νεμέας τα Νέμεα.

Στάδιο Δελφών

Στάδιο Νεμέας

Πέρασαν περίπου 25 αιώνες, ο τρόπος αποτύπωσης της προσπάθειας διαφοροποιήθηκε, ο παλμός του άλτη έμεινε ίδιος.

